

М.О. КЩА
доцент кафедри журналістики та засобів масової комунікації
Навчально-наукового інституту права та психології
Національного університету «Львівська політехніка»
кандидат наук із соціальних комунікацій

МОВНІ ПОМИЛКИ ВЕДУЧИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПРОГРАМ НА КАНАЛІ «1+1»

Помилки у мовленні ведучих інформаційних програм трапляються рідше, ніж, скажімо у телеведучих розважальних програм. Інформаційний відділ телеканалу складається з фахівців, які детально вичитують тексти, ставлять ведучим наголоси на словах, роблять відповідні позначки для пауз тощо.

Переважно заздалегідь написані тексти не містять помилок. Здебільшого огріхи трапляються у власному тексті ведучих, так званих «підводках».

Проаналізуємо мовлення ведучої «1+1» Алли Мазур. Віднедавна вона не веде щоденних випусків новин, а готує тижневий випуск програми «ТСН» під назвою «ТСН. Тиждень». Цей підсумковий випуск новин виходить щонеділі о 19:30 і триває в ефірі до 21:30. Основне наповнення випуску – огляд найголовніших подій політичного, суспільного і культурного життя України та світу за минулий тиждень. «Теми обираємо колегіально, всім журналістським складом «ТСН. Тиждень» на двох щотижневих літучках. Часом сперечаємось по кілька годин!» – ведуча «ТСН.Тиждень» Алла Мазур [2].

Мовлення Алли Мазур відзначається спокійним тембром, завжди влучною інтонацією та переважно правильним наголошенням слів. Проте трапляються у її мовленні поодинокі ляпи. Зокрема, у випуску програми від 7 жовтня 2018р. телеведуча зазначає... «Наш кореспондент підготував список складів, які можуть рвонути». У даному випадку ведуча мабуть мала на увазі під словом «рвонути» – вибухнути [2].

Також під час розмови з гостями студіями Алла Мазур часто, перепитуючи, використовує слово «да» замість «так» («ТСН. Тиждень» від 15 жовтня, 2018р.)[2].

Використовує Алла Мазур також і жаргон. Наприклад, «якщо Росія таки протягне туди своїх військових...» («ТСН. Тиждень» від 7 жовтня, 2018р.). Або «бій за тепло потрібно починати самим, не чекаючи відмашки». Таке речення взагалі не відповідає нормам української мови, адже порушує кілька правил. По-перше, чекати в українській мові можна на щось або на когось. А, по-друге, слова «відмашка» в українській мові немає («ТСН. Тиждень» від 11 листопада, 2018р.). Ще один приклад – «Розповідай, Сергію, що накопав ти з цього питання» («ТСН. Тиждень» від 7 жовтня, 2018р.)[28].

Наступна помилка у мовленні Алли Мазур є систематичною. Зокрема, телеведуча часто пропускає першу літеру «с» і каже «пасибі» замість «спасибі».

Також часто забуває Алла Мазур говорити прийменник «на» перед дієсловом «чекати». «Я чекаю Вас наступного тижня», – таке прощання є чи не в кожному випуску програми «ТСН. Тиждень». Натомість мала б Алла Мазур «чекати на нас».

Це усі найпоширеніші помилки телеведучої програми «ТСН. Тиждень», які нам вдалось помітити. Натомість ведучі щоденних випусків «ТСН» частіше допускають мовні помилки – можливо, через менші знання та досвід, а, можливо, тому, що програми «ТСН» виходять в ефір кілька разів на день, тому у цілому мовлення цих ведучих ми чуємо частіше.

За результатами проведеного нами контент-аналізу, мовлення ведучих щоденних випусків «ТСН» містить доволі багато помилок. Найчастіше трапляються такі відхилення від норми:

- використання слів, у яких ненаголошений (о) наближується до (а) ("акання") – опитування, відповідей, окремої, здобуток, робота, команда, з роками, Голландія, родині, коли, один, говорю. Ці помилки траплялись у ведучих «ТСН» Лідії Таран та Наталії Мосейчук .

- оглушення дзвінких приголосних – погода, сніг, ожеледь, Ганна, досягти (С.Вітвіцька, «ТСН»);
- м'яка вимова шиплячих приголосних – щось, щоб таємничій птах щастя, читачі, зустрічати, сучасна, щирий (Ю.Бориско, «ТСН»);
- неправильне наголошування слів – напій, помилка водія, зрідка коштує, іншу їжу, далеко їхати. Помилки такого типу періодично трапляються у всіх ведучих програми «ТСН». За нашими дослідженнями, найчастіше помиляються ведучі у наголошенні слова мережа, ставлячи наголос на останній склад замість другого, як це має бути.
- порушення лексичних норм та вживання ненормативних словосполучень-не стидно, вот так, винувата, на даний час, судячи по твою виду (Н.Мосейчук, Л.Таран);
- нехтування формами кличного відмінка та вживання невластивих українській мові пестливих форм – Анічка, Катічка, Ваня, Леночка, Андрюша найчастіше трапляється у мовленні Н.Мосейчук та С.Вітвіцької.

Як бачимо, мовлення ведучих телеканалу «1+1» містить помилки, хоча і небагато. Майже у кожному випуску програми «Світське життя» траплялась хоч одна помилка, натомість в інформаційній програмі «ТСН» таких огріхів було менше. Найчистішим є мовлення телеведучої програми «ТСН. Тиждень» Алли Мазур. Вона правильно наголошує слова, ставить іменники у правильні форми та відмінкові закінчення, рідко використовує русизми. Практично єдиним недоліком мовлення Алли Мазур є жаргонізми. Проте так ведуча мабуть намагається бути ближчою до аудиторії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. «ТСН. Тиждень» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=ZEIwgamCv2Q>
2. «ТСН». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/user/tsnukraine>
3. Штурнак О. Інтонаційна виразність – важливий елемент телевізійного тексту / О. Штурнак // Вісник Львів. нац. ун-ту: Серія: журналістика. Львів, 2007. – Вип. 7. – С. 154-160